

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

ZEEWEG 7, ERMELO

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Veen Architecten
ERM005
29 maart 2021

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

ZEEWEG 7, ERMELO

Opdrachtgever:	Veen Architecten
Projectnr:	ERM005
Rapportnr:	20210329-ERM005-RAP-FF 3.0
Status:	Definitief
Datum:	29 maart 2021

Opsteller:
dr. I. Kroes

Verificatie:
L. Schat

Validatie:
L. Schat

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2020 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling	5
1.3	Leeswijzer	5
2	PROJECTGEGEVENS	6
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied	6
2.2	Voorgenomen plan	9
3	BESCHERMDE SOORTEN	10
3.1	Inventarisatie	10
3.1.1	Literatuuronderzoek	10
3.1.2	Veldbezoek	11
3.2	Interpretatie	11
3.2.1	Flora	11
3.2.2	Vogels	11
3.2.3	Vleermuizen	12
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren	12
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)	12
3.2.4.2	Knaagdieren	13
3.2.4.3	Marterachtigen	13
3.2.4.4	Overige zoogdieren	14
3.2.5	Amfibieën	14
3.2.6	Reptielen	14
3.2.7	Vissen	14
3.2.8	Ongewervelden	15
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	16
4.1	Natura 2000-gebieden	16
4.2	Provinciale gebiedsbescherming	17
4.3	Houtopstanden	17
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	18
5.1	Beschermde soorten	18
5.1.1	Vogels	18
5.1.2	Vleermuizen	18
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren	18
5.1.4	Overige soortgroepen	18
5.2	Beschermde gebieden	19
5.2.1	Natura 2000-gebieden	19
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	19
5.2.3	Houtopstanden	19
6	CONCLUSIES	20
6.1	Beschermde soorten	20
6.1.1	Broedvogels – rekening houden met broedseizoenen bij werkzaamheden	20
6.1.2	Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht	20
6.1.3	Overige soortgroepen	21
6.2	Beschermde gebieden	21
6.2.1	Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek	21

6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde.....	21
6.2.3	Houtopstanden – niet aan de orde.....	21
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	22

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (GELDERLAND)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Aan de Zeeweg nr. 7 in Ermelo gaat een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvinden waarbij de huidige bestemming gewijzigd zal worden. Als onderdeel van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt buiten de bebouwde kom van Ermelo, ongeveer 1,5 km ten westen van de dorpskern, in de Gemeente Ermelo (provincie Gelderland). Het onderzoeksgebied, weergegeven op afbeelding 1, ligt aan een rustige weg, met aan de zuidoostzijde van de weg vrijstaande woningen en de noordwestzijde een bosje en weilanden. Het onderzoeksgebied ligt daarbij op het perceel kadastraal bekend als Ermelo, sectie I, nummer 4358.

Het onderzoeksgebied zelf bestaat uit een nagenoeg volledig braakliggend terrein met daarop in het midden van het terrein nog een restant van een gebouw, van waaruit enkele leidingen nog aanwezig zijn in de grond. Hier en daar staan enkele pioniersplanten. Er is geen bebouwing meer aanwezig op het terrein. Eveneens is er geen houtige beplanting aanwezig, met uitzondering van de meest zuidelijke hoek, waar aan de rand van het onderzoeksgebied een boom staat met daaraan opgehangen een houten eekhoornnestkast (afbeelding 9). Het onderzoeksgebied wordt omgeven door particuliere tuinen, met hoge bomen, hagen en kruidenrijke vegetaties. De Zeeweg is een rustige zijweg van de wat drukker doorgaande Horsterweg, die op een afstand van circa 100 meter van het onderzoeksgebied gelegen is.

In afbeelding 2 - 9 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Braakliggende grond met hier en daar pionierskruiden.
- Houten restant van een gebouwtje, van waaruit elektriciteitsdraden deels onder de grond lopen.
- Boom met door mensen geplaatst eekhoornnestkast.

Afbeelding 1. Ligging van het onderzoeksgebied, aangegeven met een rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

Afbeelding 2. Impressie van het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 3. Impressie van het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 4. Impressie van het zuidoostelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 5. Impressie van het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 6. Globaal overzicht van het onderzoeksgebied, met in het midden de restanten van een gebouwtje.

Afbeelding 7. Restanten van het gebouwtje, met nog aanwezige bedrading.

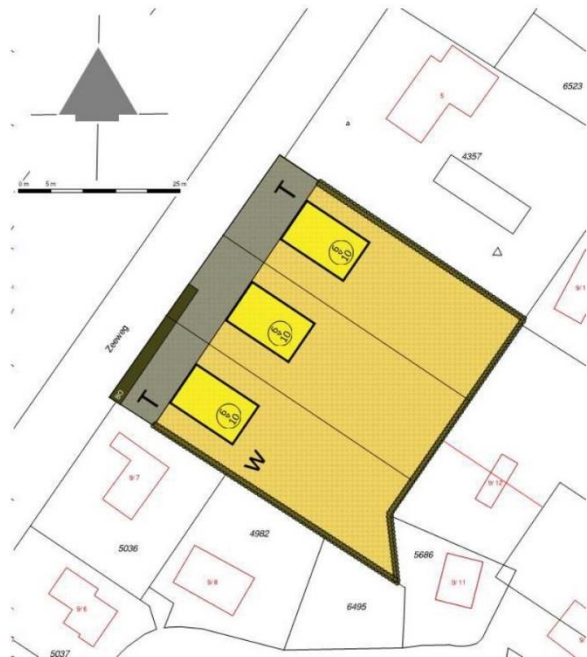
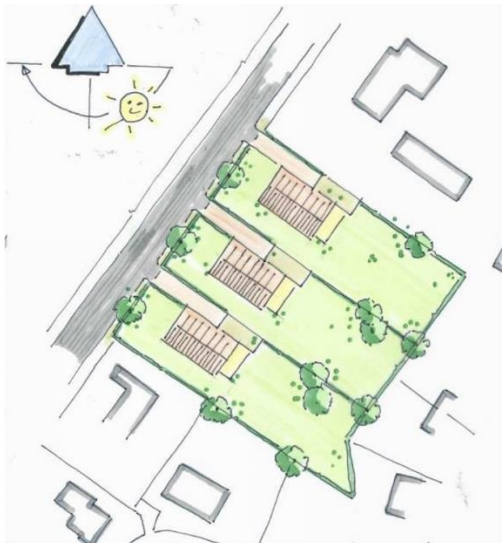
Afbeelding 8. Op en in de grond nog aanwezige bedrading.

Afbeelding 9. Boom aan de rand van het onderzoeksgebied met kunstmatig eekhoornneskast.

2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat om binnen het onderzoeksgebied drie grondgebonden woningen te realiseren. Afbeelding 10 geeft een impressie van de toekomstige situatie.

Afbeelding 10. Impressie van de toekomstige situatie.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereiniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2015 – 2020 (maximaal 5 jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2015 – 2020).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels			
Buizerd	<i>Buteo</i>	wnb-vrl	
Gierzwaluw	<i>Apus</i>	wnb-vrl	
Grote Gele Kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	wnb-vrl	
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia</i>	wnb-vrl	
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	wnb-vrl	
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	wnb-vrl	
Steenuil	<i>Athene vidalii</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus sp. indet.</i>	wnb-hrl	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	wnb-hrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Boommarter	<i>Martes</i>	wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	wnb-andere soorten	

Das	<i>Meles</i>	wnb-andere soorten	
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	wnb-andere soorten	
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	wnb-andere soorten	
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	wnb-andere soorten	
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	wnb-andere soorten	
Ree	<i>Capreolus</i>	wnb-andere soorten	
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	wnb-andere soorten	
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	wnb-andere soorten	
Vos	<i>Vulpes</i>	wnb-andere soorten	
Wolf	<i>Canis lupus</i>	wnb-hrl	
Amfibieën			
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	wnb-andere soorten	
Gewone pad	<i>Bufo</i>	wnb-andere soorten	
Reptielen			
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	wnb-andere soorten	

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 21 oktober 2020 is door een ecooloog een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren hierbij geheel bewolkt met regen, bij een temperatuur van 16 °C en windkracht 4 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Op het braakliggende terrein groeien voornamelijk pionierssoorten zoals paardenbloem, akkerdistel, varkensgras, rode klaver, grote weegbree, etc. met hier en daar een enkele opkomende braam. Langs de randen groeit voornamelijk gras. Er werden tijdens het veldbezoek geen beschermde planten aangetroffen. Uit de NDFF zijn eveneens geen waarnemingen van beschermde planten bekend uit het perceel of de directe omgeving daarvan.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied geen vogels waargenomen.

Uit de NDFF blijkt dat er een groot aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreffen onder andere huismus, gierzwaluw, buizerd, roek, kerkuil en steenuil.

Het terrein bevat geen gebouwen die geschikt zijn voor gebouwbewonende vogels als huismus of gierzwaluw. Er is ook geen opgaande houtige beplanting aanwezig, met uitzondering van een boom in het meest zuidelijke deel van het onderzoeksgebied. In deze boom is geen takkenest of holte aanwezig, waardoor vaste rust- of verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roek, buizerd, kerkuil of steenuil binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijze uitgesloten worden.

Gezien het ontbreken van waterpartijen binnen het onderzoeksgebied is de aanwezigheid van de grote gele kwikstaart eveneens uit te sluiten binnen het onderzoeksgebied.

De houtige beplanting rondom het onderzoeksgebied biedt geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Tijdelijke nestlocaties van bijvoorbeeld merel, houtduif of heggemus zijn hier niet uit te sluiten. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen beschikbaar van nestlocaties en broedende vogels binnen het onderzoeksgebied. In de aanwezige beplanting rondom het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen nesten van vogels aangetroffen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze houtige beplanting (struweel) in de nabije toekomst alsnog als nestlocatie in gebruik genomen gaan worden door algemene vogelsoorten.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat een zestal vleermuissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, en watervleermuis.

Het terrein is braakliggend, open en weinig begroeid en kan hiermee hooguit als marginaal foerageergebied dienen voor vleermuizen, met name langs de randen van de omliggende tuinen. Doordat de houtige beplanting rondom het onderzoeksgebied intact blijft gaat er sowieso geen foerageergebied verloren. Hiermee kan uitgesloten worden dat het potentiële foerageergebied door toedoen van de ingreep zijn functie verliest.

Boombewonende vleermuizen die in de omgeving bekend zijn, zijn de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en in een sporadisch geval gewone dwergvleermuis. Bomen met holtes en losse bast kunnen door een aantal van de bovengenoemde soorten vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaats. Bomen met holtes of losse bast zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Hierdoor kan worden uitgesloten dat binnen het onderzoeksgebied verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aanwezig zijn.

Gebouwbewonende vleermuizen die binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, zijn de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger en in een sporadisch geval ruige dwergvleermuis. Gezien het feit dat het onderzoeksgebied geen gebouwen bevat, zijn verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen om die reden eveneens uitgesloten.

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. De houtige beplanting rondom het onderzoeksgebied kan niet gezien worden als een essentieel lijnvormig element. Tegenover het onderzoeksgebied is een bosrand, die veel geschikter is als lijnvormig element en vliegroute voor vleermuizen. Als de omringende tuinen hun lijnvormige functie verliezen door toekomstige bebouwing, dan is er een uitstekend alternatief voor vleermuizen, langs de bosrand aan de overkant van de Zeeweg. Deze bosrand blijft intact. Er gaat onder geen beding een vliegroute verloren. Het onderzoeksgebied maakt geen deel uit van een essentiële vliegroute.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)

Op basis van het literatuuronderzoek zijn de bosmuis, dwergmuis, huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis als algemeen voorkomende muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

De bosmuis komt, ondanks zijn naam doet vermoeden, voor in zowel bossen als open terreinen, zolang er maar voldoende dekking is zoals lage begroeiing of verspreid liggende stenen. De bosmuis is te vinden in duinen, heide, akkers, wegbermen, niet te natte rietlanden en braakliggend land. Maar ook in boomgaarden, parken en tuinen. In zeer natte terreinen en open weilanden komt hij niet voor.

De dwergmuis komt voor in hoog gras, zeggen en graan- en rietvelden, ruigten en dijkbegroeiing, maar ook in kreupelhout, houtwallen, hagen, braamstruiken en in de duinen. Hij heeft geen duidelijke voorkeur voor droge of natte gebieden. Vooral de aanwezigheid van hoog opgaande dichte vegetatie is van belang.

De huisspitsmuis maakt op een beschutte plaats zoals takkenstapels of bladerhopen een nest van droog gras en bladeren. In tuinen maakt hij ook vaak gebruik van een composthoop of door mensen vervaardigd materiaal. Ook maken ze gebruik van gangen van muizen en mollen of graven ze zelf een hol.

De rosse woelmuis maakt zijn nest in een hol onder de grond. Dit nest heeft een duidelijke ingang en vanuit het nest loopt een systeem van gangen.

De veldmuis komt voor in open gebieden met grassen en/of granen, zoals graanakkers, wegbermen, dijken, spoorwegtaluds, slootkanten, boomgaarden, graslanden en klavervelden. Ze hebben een voorkeur voor drogere gebieden met kort gras. Ze ontbreken in drassige streken, bossen en in gebieden met hoge begroeiing.

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied vooral uit open zandplekken bestaat met hier en daar wat pionierskruiden, is er voor geen van deze muizensoorten, en ook niet voor overige beschermde muizensoorten een geschikt leefgebied aanwezig binnen het onderzoeksgebied. In de directe omgeving in de aangrenzende tuinen is wel geschikt leefgebied aanwezig, langs de randen zouden mogelijk incidenteel individuen aanwezig kunnen zijn.

3.2.4.2 Knaagdieren

Eekhoorn

Het onderzoeksgebied biedt weinig dekking en er staan geen bomen die mogelijk geschikt zijn als onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn, met uitzondering van de ene boom die in het meest zuidelijke deel, aan de rand van het onderzoeksgebied staat. Aan deze boom is een houten eekhoornnestkast bevestigd, die feitelijk voor een eekhoorn erg laag hangt. Eekhoorns nestelen doorgaans op vijf meter en hoger. Hoewel onwaarschijnlijk, is het niet met zekerheid bekend of deze kast bewoond is. Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek echter geen knaagsporen of overige nesten van eekhoorn aangetroffen. De kans is derhalve redelijkerwijs uitgesloten dat het perceel, met uitzondering van die ene boom een essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de eekhoorn.

3.2.4.3 Marterachtigen

Boommarter

Bos is bij uitstek het biotoop van de boommarter. Vanuit de NDFF zijn waarnemingen bekend van boommarter in de omgeving van het onderzoeksgebied. Sporen van mogelijke aanwezigheid van boommarter zijn binnen het onderzoeksgebied echter niet aangetroffen. Gezien het feit dat er bos aanwezig is aan de overkant van de Zeeweg, is het voor de hand liggend dat daar boommarters kunnen voorkomen. Het kale braakliggende onderzoeksgebied biedt echter geen geschikt habitat voor de boommarter. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen voor boommarter binnen het onderzoeksgebied zijn hiermee redelijkerwijs uitgesloten. Met het ontbreken van verdere sporen en waarnemingen binnen het onderzoeksgebied, gaat het hier hooguit om marginaal geschikt leefgebied voor boommarter. Hiermee kan de aanwezigheid van essentieel leefgebied voor deze soort redelijkerwijs worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Gezien de weinige hoeveelheid beschutting binnen het onderzoeksgebied, wordt verwacht dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is voor deze soort. Daarbij zijn geen verblijfplaatsen en sporen van deze soort aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van bunzing.

Wezel en hermelijn

In de NDFF staan geen waarnemingen in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied van wezel en hermelijn. De wezel komt, net als de hermelijn, in alle habitats voor, in open plekken in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook op vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuil- en dekkingsmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied zijn slechts marginaal geschikte dekkingsmogelijkheden aanwezig en is er tevens niet voldoende voedsel voor wezels aanwezig. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol. Ook maakt deze soort geregeld gebruik van hopen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter. Binnen het onderzoeksgebied ontbreken deze geschikte verblijfplaatsen voor hermelijn. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van wezel en hermelijn.

Das

Gezien het ontbreken van geschikt habitat kan de das op voorhand worden uitgesloten.

3.2.4.4 Overige zoogdieren

Egel

In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthoppen of konijnenholen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost, takken- of puinhoop. Winternesten worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest varieert sterk, soms tot een halve meter doorsnee. Aan de randen van het onderzoeksgebied, grenzend aan de particuliere tuinen is de egel mogelijk aanwezig.

Haasachtigen en vos

Uit de NDFF blijkt dat haas, konijn en vos in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen. Sporen van haas (uitwerpselen en legers), konijn (uitwerpselen en holen) en vos (holen) werden niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van deze soorten kan binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

Ree en wolf

Het ree leeft in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in heidevelden, rietvelden, duinen en akkerbouwgebieden. Het ree is een cultuurvolger en past zich gemakkelijk aan cultuurlandschap aan. Voorwaarde is dat er voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is.

De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën. Uit de NDFF blijkt dat het ree en de wolf in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn waargenomen. Er zijn echter geen sporen aangetroffen van het ree of de wolf binnen het onderzoeksgebied. Gezien het kleine oppervlak van het onderzoeksgebied, het ontbreken van beschutting en het feit dat hier voor het ree en de wolf geen voedsel aanwezig is, kan uitgesloten worden dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van het ree of de wolf.

3.2.5 Amfibieën

Uit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de algemeen voorkomende bruine kikker en de gewone pad. In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen waarnemingen gedaan van amfibiesoorten. Door het ontbreken van oppervlaktewater kan uitgesloten worden dat het onderzoeksgebied deel uitmaakt van het voortplantingsbiotoop van amfibiesoorten. Op grond van het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop binnen het onderzoeksgebied, kan aanwezigheid van deze soorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.6 Reptielen

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied is in de NDFF een waarneming van de hazelworm bekend. Op grond van het ontbreken van voor reptielen geschikte ecotopen binnen het onderzoeksgebied (structuurrijke dichte vegetaties en goed ontwikkelde ondergroei met voldoende rustige plekken) kan het voorkomen van essentieel leefgebied van hazelworm en overige reptielsoorten binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Het onderzoeksgebied bevat geen oppervlaktewater. Om die reden is de aanwezigheid van beschermde vissen op voorhand uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen van beschermde ongewervelde dieren bekend uit het perceel of de directe omgeving daarvan.

In het onderzoeksgebied komen geen voedselarme wateren of vegetaties voor die geschikt zijn als leefgebied voor beschermde soorten libellen en dagvlinders. De aanwezigheid van deze soorten kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen) in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten. Ook zijn er geen waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend in het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

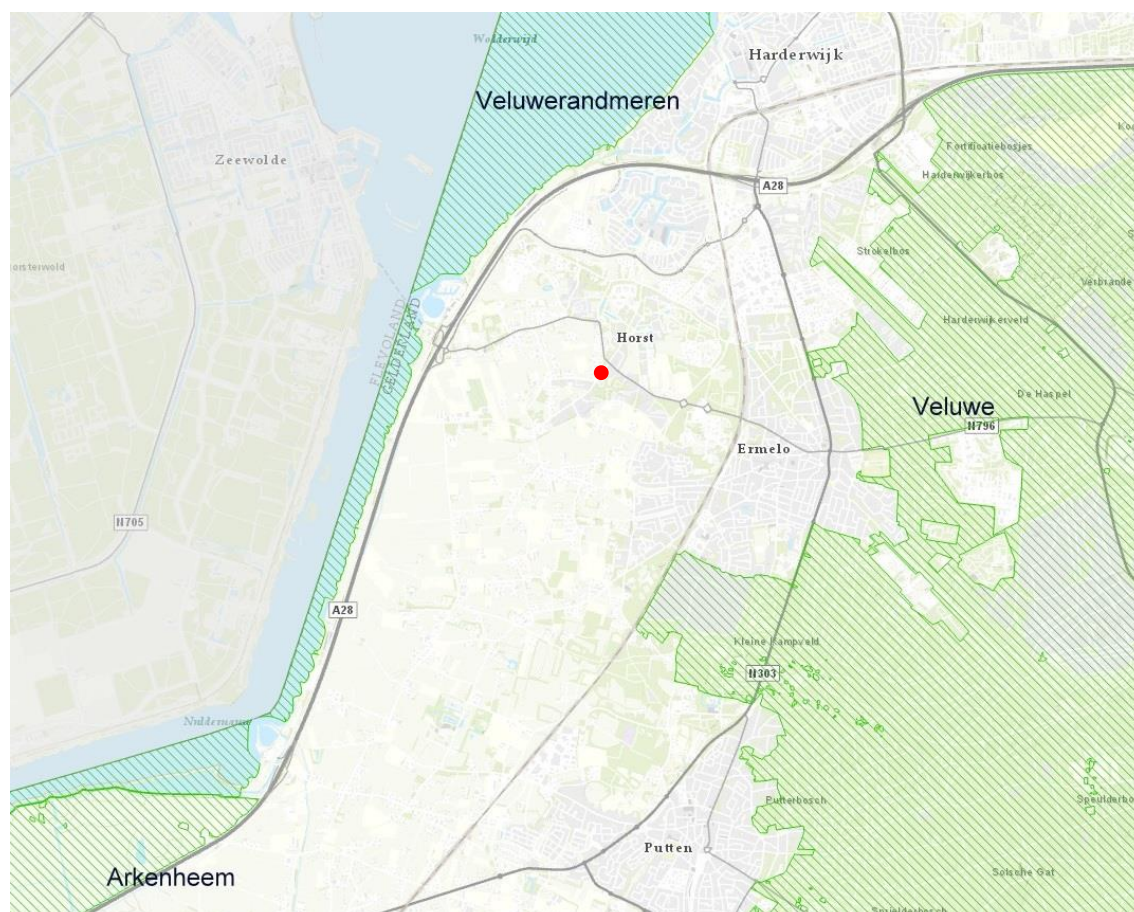
In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Gelderland en gemeente Ermelo. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 9). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Veluwerandmeren	Circa 2,1 km
Veluwe	Circa 2,5 km
Arkenheem	Circa 6,9 km

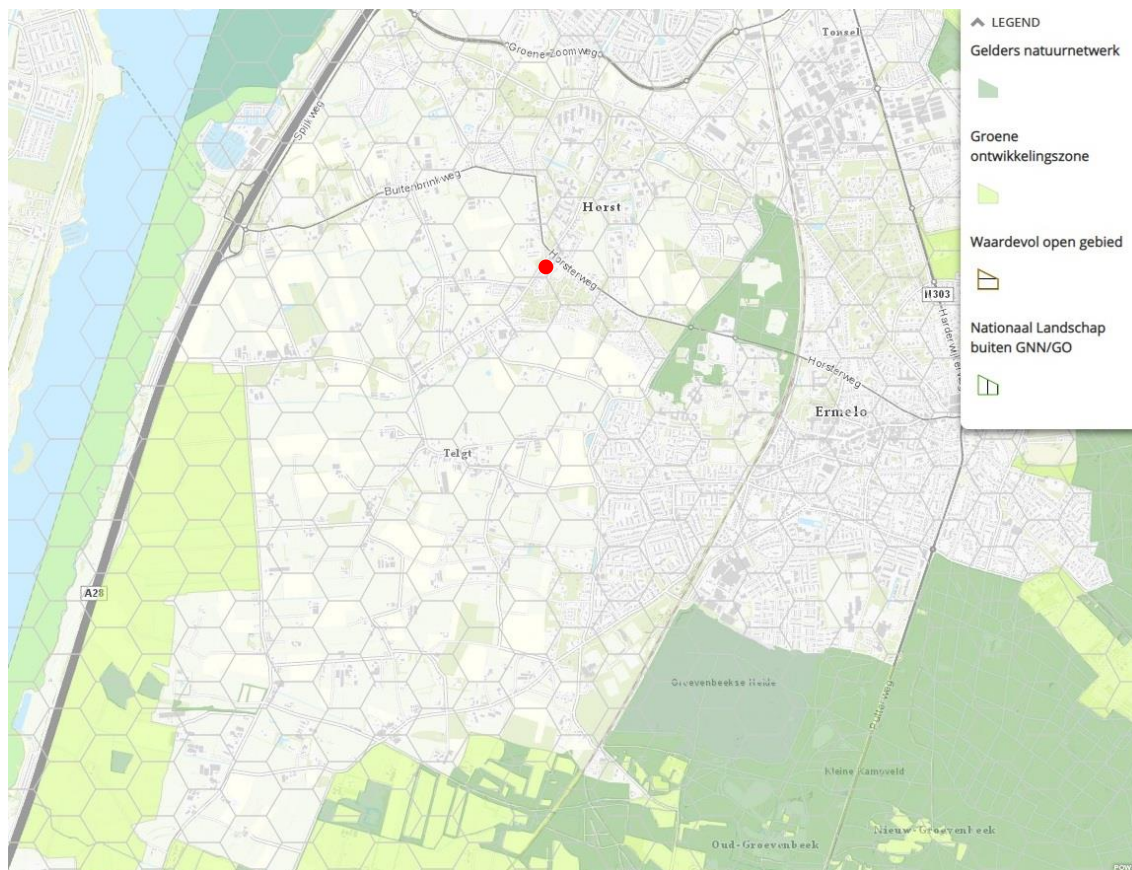

Afbeelding 9. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

In afbeelding 10 is te zien dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen de grenzen van het GNN of binnen de Groene ontwikkelzone.

Afbeelding 10. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het GNN. (Bron: provincie Gelderland).

4.3 Houtopstanden

Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen. Aangezien er geen bomen gekapt gaan worden, is artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten (bijlage 2) van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Het is niet uit te sluiten dat in de periode tot aan het plaatsvinden van de ingrepen, alsnog algemene broedvogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel langs de randen van het onderzoeksgebied.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van vogels. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen aanwezig, gezien het feit dat er geen bebouwing op het onderzoeksgebied aanwezig is. Boombewonende vleermuizen zijn eveneens uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen die geschikt zijn als verblijfplaats. Het braakliggend terrein zal, gezien het feit dat deze grotendeels bestaat uit een zandvlakte met her en der wat pionierssoorten, hooguit kunnen dienen als marginaal foerageergebied (met name langs de randen van de omliggende tuinen). Daarbij maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van een essentiële vliegroute.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en de egel geldt dat deze door provincie Gelderland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). Voor deze soorten bieden de beplantingen aan de randen van het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden is ruim voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor wordt een permanent negatief effect op algemeen voorkomende muizensoorten en egel voorkomen. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Op deze soortgroepen is daarmee een negatief effect als gevolg van de ingreep uitgesloten.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is 'Veluwerandmeren'. Dit gebied ligt op een afstand van circa 2,1 km van het onderzoeksgebied. Het gaat hierbij om een niet-stikstofgevoelig Natura 2000-gebied. Het Natura 2000-gebied 'Veluwe' ligt eveneens dicht in de buurt van het onderzoeksgebied, op circa 2,5 km afstand van het onderzoeksgebied. Dit Natura 2000-gebied is wel stikstofgevoelig.

De ingreep bestaat het realiseren van drie vrijstaande (grondgebonden) woningen. Gelet op de beperkte omvang van de ontwikkeling in combinatie met de afstand tot omliggende Natura 2000-gebieden, zal een toename van stikstofdepositie redelijkerwijs niet te verwachten zijn. Volledig inzicht hieromtrent kan echter alleen worden verkregen middels een Aerius-berekening. Voor de overige storingsfactoren op Natura 2000-gebieden is een negatief effect op voorhand uit te sluiten.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en buiten de Groene ontwikkelzone. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het GNN niet worden aangetast. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het GNN zijn hierop niet nodig.

5.2.3 Houtopstanden

Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen. Gezien er geen bomen gekapt gaan worden, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij de realisatie van drie vrijstaande (grondgebonden) woningen, mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels. Daarbij kan aanwezigheid van algemeen voorkomende muizensoorten en egel aan de randen van het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

6.1.1 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aanwezig. Naar verwachting komen soorten als merel, houtduif en heggemus wel voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze soorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing rondom het onderzoeksgebied. Het is verder niet uit te sluiten dat in de periode tot aan en tijdens de werkzaamheden, alsnog algemene broedvogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel langs het onderzoeksgebied. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen hiermee mogelijk leiden tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield en/of verstoord worden bij de werkzaamheden. Gezien de bomen en het struweel langs de randen van het onderzoeksgebied binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden vallen, dient er om op deze locaties derhalve gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien het niet mogelijk is om de werkzaamheden aan de randen van het onderzoeksgebied buiten het broedseizoen uit te voeren, kan daar middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de bomen en/of het struweel. Indien nesten afwezig zijn kan dat deel van het onderzoeksgebied vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

6.1.2 Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en egel bieden de beplantingen aan de randen van het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende muizensoorten en egel zijn in de provinciale verordening van provincie Gelderland vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.3 Overige soortgroepen

Voor de volgende soortgroepen geldt dat bij de functiewijziging van het onderzoeksgebied, de bouw van drie vrijstaande grondgebonden woningen, geen negatieve effecten verwacht worden: flora, vleermuizen, overige grondgebonden zoogdieren (knaagdieren, marterachtigen, haasachtigen en overige zoogdieren), amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet met zekerheid worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de aanleg- en gebruiksfase negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige verstoringsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde

Het volledige onderzoeksgebied is gelegen buiten het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene ontwikkelzone. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het GNN is dan ook niet nodig.

6.2.3 Houtopstanden – niet aan de orde

Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen. Gezien het feit dat er geen bomen gekapt gaan worden, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Provincie Gelderland, 2020. Omgevingsverordening 2018.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker , 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 19-10-2020.

Websites

www.floron.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.gelderland.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).

3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor

Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Gelderland voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Gelderland heeft de Omgevingsverordening Gelderland (december 2018) vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende

beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in de Omgevingsverordening Gelderland 2018, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Gelderland is deze begrenzing uitgewerkt in het Gelders Natuurnetwerk (GNN).

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (GELDERLAND)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Gelderland. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Gelderland en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Categorieën

1: Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.

2: Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

3: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig is.

4: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Gelderland een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar